

1. НАУКА – ПРАКТИЦІ

Валерій Олександрович Киричук,

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри психології управління ДВНЗ
«Університет менеджменту освіти» НАПН України,
провідний науковий співробітник
Інституту обдарованої дитини НАПН України,
м. Київ

УДК 37.013.8

ПРОЕКТНЕ УПРАВЛІННЯ ОСОБИСТІСНИМ РОЗВИТКОМ УЧНІВ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Описано суспільні проблеми підвищення ефективності освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти. В освітньому середовищі територіальних громад можливе створення інноваційної освітньої системи проектного управління особистісним розвитком учнів. Окреслено сутнісний зміст, актуальність проектування особистісного розвитку учня в системі експериментально-дослідної діяльності в середовищі об'єднаних територіальних громад.

Ключові слова: проектування особистісного розвитку учня, психолого-педагогічна діагностика, комплексний аналіз, прогнозування, задачі особистісного розвитку, програмування, планування освітнього процесу.

Всебічний особистісний розвиток учнів закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) є метою системи освіти, що визначено в новому Законі України «Про освіту». Реалізацію цієї мети можуть забезпечити гармонійне поєднання гуманістичної педагогіки, якісне медичне обслуговування, психологічна підтримка й соціальний супровід учнів ЗЗСО за умови співтворчості всіх учасників освітнього процесу.

Повноцінний всебічний особистісний розвиток кожного учня можливий за умови створення психологічного безпечного й екологічного освітнього середовища, де кожна дитину визначають як творчу індивідуальність із задатками обдарованості.

З моменту підписання Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» досі не проведено експериментальні дослідження та не створено цілісну освітню систему діяльності для ЗЗСО об'єднаних територіальних громад.

Тому, з огляду на актуальність цієї проблеми та в умовах Нової української школи, постала необхідність здійснити дослідно-експериментальну діяльність, а саме: «Проектне управління особистісним розвитком

учня в освітньому середовищі об'єднаних територіальних громад».

Об'єктом дослідження є процес проектного управління розвитком особистості учня в ЗЗСО.

Предметом дослідження є система проектного управління особистісним розвитком учнів ЗЗСО об'єднаної територіальної громади, засобами інформаційно-комунікативних технологій.

Мета дослідження полягає в тому, щоб теоретично обґрунтувати й експериментально перевірити систему проектного управління особистісним розвитком учнів ЗЗСО об'єднаних територіальних громад засобами інформаційно-комунікативних технологій.

Нами визначено конкретні завдання дослідження.

1. *Обґрунтувати теоретично-методологічні засади створення цілісної моделі проектного управління особистісним розвитком учнів у ЗЗСО об'єднаних територіальних громад.*

2. *Розкрити сутність, основні принципи, зміст, методи проектного управління особистісного розвитку учнів у ЗЗСО об'єднаних територіальних громад.*

3. *Теоретично обґрунтувати та практично апробувати* психолого-педагогічний інструментарій проектного управління освітнім процесом особистісного розвитку учня за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій (авторського сервісу «Універсал-онлайн» та комп'ютерної програми «Персонал») у ЗЗСО об'єднаних територіальних громад.

4. *Створити цілісну освітню систему* проектного управління особистісним розвитком учня у взаємодії учасників освітнього середовища закладів об'єднаних територіальних громад.

5. *Експериментально перевірити ефективність системи проектного управління* особистісним розвитком учнів на засадах порівняльного аналізу результатів моніторингу особистісного розвитку учнів ЗЗСО об'єднаних територіальних громад, що впроваджують інноваційну авторську систему, та освітніх закладів такого типу, які працюють за традиційною освітньою системою.

6. *Розробити науково-методичні рекомендації* щодо впровадження інноваційної освітньої системи проектного управління особистісним розвитком учнів об'єднаних територіальних громад ЗЗСО з використанням сучасного хмарного сервісу «Універсал-онлайн».

Загальна гіпотеза дослідження полягає в припущенні, що якісні зміни в особистісному розвитку учнів ЗЗСО об'єднаних територіальних громад можливо внести за допомогою впровадження освітньої системи проектного управління особистісним розвитком учня. Вона має базуватись на:

– *засадах системного підходу*, що передбачає ефективну взаємодію трьох підсистем: *виховання* (як загального цілепокладання), *навчання* (як засобу досягнення мети виховання) й *особистісного розвитку* учня (як результативної сторони освітнього процесу);

– *застосуванні комплексу валідних* психолого-педагогічних діагностичних методик для об'єктивного й оперативного оцінювання фізичного, психічного, соціального і духовного розвитку учнів;

– *урахуванні особливості взаємодії* ядра особистості вихованця (його життєвих диспозицій, потреб і потенціалів розвитку) з природним, предметним та соціокультурним середовищем, що буде створено на засадах результатів психолого-медико-педагогічної діагностики й аналізування рівня його особистісного розвитку;

– *відображенні загальної мети* діяльності ЗЗСО – сприяння цілісному фізичному, психічному, соціальному і духовному розвитку індивідуальності учня та формування його готовності до саморозвитку поза межами освітнього закладу;

– *використанні педагогічних засобів*, спрямованих на організацію життєдіяльності учнів із урахуванням механізмів внутрішнього та зовнішнього стимулювання дозвільно-ігрової, художньо-образної, предметно-перетворювальної, фізично-оздоровчої, навчально-пізнавальної, соціально-комунікативної, громадсько-корисної, національно-громадянської та

духовно-катарсичної активності кожного вихованця з метою переведення його з нижчого на вищий актуальний рівень особистісного розвитку.

Теоретико-методологічні засади дослідження передбачають застосування процесів управління особистісним розвитком учнів засобами психолого-педагогічного проектування змісту освітнього процесу на основі проектного менеджменту з використанням сучасних Інтернет-технологій. У цьому контексті важливо виокремити також фундаментальні концепції й теоретичні положення світової та вітчизняної психолого-педагогічної науки.

Перший рівень необхідних змін передбачає звернення уваги на:

– *загально-філософські ідеї гуманістичного напрямку*, де людину визначають як абсолютну цінність і самоціль суспільного прогресу (Н. Гартман, М. Грушевський, М. Драгоманов, В. Липківський, І. Огієнко, В. Розанов, Г. Сковорода);

– *аксіологічні концепції філософської освіти*, які розробили Х. Алчевська, Дж. Дьюї, Я. Коменський, М. Монтессорі, М. Пирогов, В. Сухомлинський, Л. Толстой, К. Ушинський, С. Шацький, зокрема: концепції філософії гармонійної цілісності (В. Давидов, А. Макаренко, В. Соловйов, В. Сухомлинський); концептуальні ідеї педоцентризму, релятивізму, плюралізму (Ж. Руссо, Г. Сковорода, П. Юркевич); теорії та ідеї поєднання холистського та індивідуально-плюралістичного напрямів освіти (Ш. Амонашвілі, П. Блонський, А. Макаренко). Ці концепції є підвалиною висунутих у цьому дослідженні ідей вільного вибору та єдності складників сукупної культури вчителя.

Другий рівень охоплює:

– *методологію системного аналізу* з його синергетичним ядром (І. Пригожан, Г. Хакен), а також трьома його векторами – генетичним, компонентно-структурним та функціональним (В. Афанасьєв, І. Блауберг, Ю. Конаржевський, О. Киричук, Е. Юдін);

– *філософські основи передбачення та теорії прогнозування*, до яких належить гносеологія та логіка співвідношення між передбачуваним і гіпотезою; методологія інформаційного підходу, що містить комплекс ідей і математичних засобів (К. Шеннон);

– *інформаційної теорії управління системами* (У. Ешбі, Б. Петров).

Аналіз виховної практики (О. Коберник, Л. Карамушка [1], В. Панок та ін.) підтверджує, що педагогічні працівники вважають виховання не обов'язковим самостійним процесом в діяльності сучасної школи, знімаючи з себе відповідальність за ті особистісні якості та властивості, яких набуває дитина в період шкільного навчання, а отже, за розвиток і вихованість особистості загалом. Тому виховний процес у сучасній школі здійснюється стихійно та ніким не регулюється. З двох способів соціалізації – стихійного та регульованого, які мають перебувати в гармонії та взаємодоповненні, домінує поки що стихійний.

Однією зі складових процесу управління, зокрема регулювання процесу виховання підростаючого

покоління, є психолого-педагогічне проектування (В. Киричук [2], О. Коберник [3] та ін.).

Головними методами емпіричного дослідження є групове та особистісне тестування, анкетування, опитування, інтерв'ю, співбесіда, консультація та психолого-педагогічна експертиза. Статистичне оформлення результатів дослідження буде проведено за допомогою хмарного сервісу «Універсал-онлайн» (Інтернет-версія) та комп'ютерної програми «Персонал – ψ» (локальна версія).

Перша комп'ютерна програма – це сервіс «Універсал-онлайн», що передбачає: опитування учасників освітнього середовища в онлайн-режимі щодо рівнів фізичного, психічного, соціального і духовного розвитку учнів; визначення основних відхилень в особистісному розвитку вихованців на момент діагностики (імпульсивність, тривожність, агресивність, замкнутість, невпевненість, асоціальність, схильність до нечесної поведінки, естетична нечутливість); координатно-соціограмний аналіз статусної структури учнів класних колективів різних вікових категорій (актив, пасив, ізоляція, відторгнення, зона ризику, група ризику); рівнів колективного утворення та інтеграції; формування ціннісних орієнтацій вихованців у системі взаємин учнів у класному колективі; життєву активність за головними групами видів діяльності; сформованість ціннісних духовних пріоритетів; ставлення батьків до дитини; домінуючу систему сприйняття; освітню активність тощо.

Згідно з результатами опитування учасників освітнього процесу (учнів, класних керівників, батьків), за допомогою сервісу «Універсал-онлайн» автоматично створюються педагогічні характеристики на учнів та класні колективи, а також формуються психолого-медико-педагогічні рекомендації для учасників освітнього процесу (практичних психологів, учителів, батьків, учнів), конструюються автоматично стратегічні завдання для освітнього закладу та корекційно-розвивальні тактичні задачі особистісного розвитку учнів (індивідуальні, групові, колективні). З метою реалізації завдань освітнього закладу й корекційно-розвивальних задач особистісного розвитку учнів за допомогою сервісу здійснюється проектування проблемно-цільового освітнього змісту в проектах, особистісно-зорієнтованого змісту в планах та особистісно-розвивального змісту в сценаріях. У кожному семестрі навчального року проводяться діагностичні зрізи задля визначення динаміки особистісного розвитку учнів у класних колективах і моніторинг ефективності діяльності педагогічних працівників закладу освіти [2].

Друга комп'ютерна програма – це комплекс «Персонал – ψ», розроблений на засадах методик психологічного тестування, що охоплює засіб обстеження, виявлення та самодіагностики особистості й педагогічного колективу. Відповідно до результатів тестування, визначають психологічний профіль учителя, автоматично створюється повна та коротка характеристики особистості та колективу. За допомо-

гою цього комплексу можна здійснювати тестування членів педагогічних колективів різних ЗЗСО та інших колективів з метою визначення рівня готовності до діяльності в різних галузях науки та виробництва, можливості професійного й особистісного зростання, статусу та психологічної сумісності колективу. Комплекс можна використовувати для вивчення, підбору та розподілу спеціалістів в освітніх установах.

Обов'язково потрібно визначити науково-педагогічні *принципи*, на засадах яких здійснюють дослідно-експериментальну діяльність. Серед них принципи:

1) *системності* освітніх, виховних, корекційних, профілактичних і розвивальних цілей та задач особистісного розвитку. У процесі визначення цілей, завдань закладу і задач особистісного розвитку учнів освітньої діяльності педагогічних працівників необхідно звертати увагу на найближчий прогноз розвитку вихованців, а не оцінювати стан лише за миттєвою ситуацією його поведінки, що відхиляється. Своєчасно застосовані превентивні (профілактичні) заходи дають змогу уникнути непотрібних ускладнень у процесі розвитку та поведінці учня, а отже, необхідності розгортання та застосування повномасштабних спеціальних корекційно-розвивальних заходів. Будь-яка освітня програма або проект із корекції й особистісного розвитку вихованців мають бути спрямовані не стільки на корекцію відхилень у розвитку, поведінки учня й на їх попередження, скільки на створення сприятливих умов для повнішої реалізації потенційних можливостей особистісного розвитку;

2) *єдності* діагностики, розвитку та корекції, що забезпечує цілісність освітнього процесу. Неможливо провадити ефективну та повномасштабну освітню і виховну діяльність, не знаючи початкових і динамічних даних суб'єкта, тобто дитини. Важко підібрати необхідні методи та прийоми корекції поведінки, що відхиляється, а також розвитку потенційних можливостей, якщо немає об'єктивних даних про вихованця, особливості його розвитку в класному колективі та взаємин з однолітками, дорослими та батьками. Освітній процес потребує: постійного систематичного контролю, фіксації змін, що сталися, або їх відсутності, тобто контролю динаміки й ефективності освітньої та виховної діяльності; проведення діагностичних і виховних процедур, що пронизують етапи корекційно-розвивальної діяльності педагогічного колективу (від постановки цілей до її досягнення, отримання кінцевого результату);

3) *цілеспрямованого планування освітньої діяльності* з урахуванням проблем і потенційних можливостей індивідуальних особливостей особистості розвитку учнів. Здійснення заходів у педагогічному колективі нерозривно пов'язано з розв'язанням конкретних виховних завдань освітнього закладу і тактичних корекційно-розвивальних задач особистісного розвитку учнів у класних колективах;

4) *діяльнісного підходу*. Проведення освітніх і корекційно-виховних заходів на основі максимально підлягаючих зберіганню у своєму розвитку функцій з

корекцією проблем і потенційних можливостей в особистісному розвитку. Діяльнісний принцип корекції та розвитку визначає тактику організації та проведення освітнього процесу й способи реалізації поставлених цілей, підкреслюючи, що початковим етапом в їх досягненні є організація активної діяльності учасників освітнього процесу, створення необхідних умов для їх активного прояву, дій під час корекційно-розвивальної діяльності. Провідну діяльність учнів визначають на засадах їх ставлення до світу, позиції та взаємодії з тими елементами соціального середовища, що у відповідний момент є джерелами розвитку, задають типові для цієї вікової стадії форми спілкування в системі відносин «дитина – одноліток», «дитина – доросла людина»;

5) *проектування освітнього змісту* в модулях проектів закладу освіти, учителів-предметників, класних керівників, практичного психолога. Цей принцип передбачає формування ціннісних орієнтацій і пріоритетів у процесі всіх видів освітньої діяльності та корекцію порушень психосоціального розвитку учня на заняттях у позаурочний час;

6) *реалізації діяльнісного підходу* до організації корекційно-виховної діяльності, тобто проведення всіх видів діяльності (освітньої та корекційної) з метою включення вихованців до основних груп видів діяльності. Під час планування й організації корекційно-педагогічної діяльності необхідно обрати більш адекватні цілі та завдання щодо корекції особистісного розвитку, щоб зміст, форми та методи реалізації були посилено складними та спрямованими на розв'язання задач особистісного розвитку, які учні в змозі виконати, а їх виконання стимулювало б всебічний розвиток. Принцип діяльнісного підходу є методологічним принципом побудови освітнього процесу корекції та розвитку особистості учня;

7) *комплексного використання* способів, методів і прийомів корекційно-педагогічної діяльності. Корекційно-розвивальна педагогіка та практична психологія передбачають застосування комплексу засобів, методів і прийомів, що враховують індивідуально-психологічні особливості, стан соціальної ситуації, рівень матеріально-технічного й освітньо-методичного забезпечення педагогічного процесу, а також рівень підготовленості учителів, практичних психологів, класних керівників і вихователів до його проведення. Важливими в цьому контексті є логіка та послідовність застосування педагогічних методів і корекційних прийомів, певна поетапність впливу на свідомість учня, його емоційно-чуттєва сфера, залучення до активної індивідуальної або групової діяльності з однолітками або дорослими;

8) *компетентнісного підходу*. Розвиток освітньо-пізнавальної діяльності здійснюють учителі-предметники та вихователі, а розвиток і корекцію мови – учителі-логопеди. Практичний психолог забезпечує психологічне здоров'я дітей, корекцію та розвиток особистості дитини. Класні керівники, соціальні педагоги, вихователі організують спільну діяльність,

здійснюють режимні моменти. Вони планують вільну самотійну діяльність учнів, що наповнюється виховним змістом за рахунок створення вчителями особистісно-розвивального освітнього середовища. Це дає змогу забезпечити широкий вибір діяльності, що має відповідати інтересам кожного учня, включати його до взаємодії з однолітками або вчити діяти індивідуально. Діяльність з фізичного виховання здійснює учитель з фізичного виховання, а розвиток музично-художньої діяльності – вчитель музики та співу.

9) *обліку психофізичного та соціального стану* учня визначення обсягу та характеру діяльності, що здійснюється через засвоєння змісту освітніх і виховних програм і проектів. Освітній процес у закладах освіти здійснюється на основі моделі взаємодії структурних підрозділів: адміністрації, учителів-предметників, класних керівників, вихователів, практичних психологів, соціальних педагогів, медичних працівників, представників учнівського самоврядування, батьків, методистів та управлінців системи освіти. Це дає змогу організувати та систематизувати послідовність медичних, психологічних і педагогічних заходів, що забезпечить рівномірність педагогічного навантаження на учня;

10) *взаємозв'язку* в діяльності учасників освітнього процесу. Це необхідність взаємодії в розробленні та реалізації корекційно-розвивальних заходів учасників освітнього процесу (адміністрації, учителів, батьків, учнів, медичних і практичних психологів). Тому наприкінці кожного освітнього семестру здійснюється комплексне медико-психолого-педагогічного вивчення учнів з метою: виявлення рівня й особливостей психосоціального та фізичного розвитку; визначення корекційно-розвивальних потреб учнів; встановлення рівня можливого засвоєння ними освітніх програм. На засадах отриманих результатів необхідно створювати конкретні освітньо-виховні проекти як для освітнього закладу загалом, так і для класних колективів, окремих груп учнів, а також для кожного учня з метою реалізації індивідуальних особливостей розвитку особистості;

11) *пріоритетного формування якостей* особистості, необхідних для подальшої соціальної адаптації. Освітній процес побудовано так, щоб в учнів формувалася активна життєва позиція, оптимізм, комунікабельність, упевненість у власних силах і знаннях;

12) *інтеграції* зусиль найближчого соціального оточення. Учень не може розвиватися поза соціальним оточенням. Він є його активним компонентом, складником системи цілісних соціальних відносин. Відхилення у розвитку і поведінці дитини – це результат не лише його психофізіологічного стану, а й активного впливу на нього батьків, найближчих друзів, однолітків, вчителів. Таким чином, труднощі в поведінці учня є наслідком його відносин з найближчим оточенням, особливостей спільної діяльності та спілкування, характеру контактів з соціумом. Отже, розвиток учня не буде успішним без вивчення особистості, системного аналізу результатів психолого-

педагогічної діагностики, проектування, а також реалізації особистісно-розвивального змісту освітнього процесу, позитивного розвитку.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в створенні інноваційної системи проектного управління особистісним розвитком учнів ЗЗСО в освітньому середовищі об'єднаної територіальної громади.

У вказаному проекті дослідно-експериментальної діяльності застосовано *системний підхід* (компонентно-структурний, функціональний і прогностичний аналіз) щодо дослідження феномену розвитку особистості, а також запропоновано застосування конкретних *психолого-педагогічних технологій*. Ця цілісна освітня система, побудована як комплекс наукомістких психолого-педагогічних інноваційних технологій, є теоретично вивіреною на засадах синтезу міждисциплінарного наукового знання й експериментально підтверджена двома раніше проведеними Всеукраїнськими експериментами.

Дослідно-експериментальна діяльність буде спрямована на цілеспрямоване і водночас вибірково-системне засвоєння наявної психолого-педагогічної культури з метою розвитку і саморозвитку особистості учнів ЗЗСО об'єднаних територіальних громад. Буде визначено передумови розвитку особистості, здійснено комплексне вивчення особливостей психомедико-соціального розвитку особистості учня, розглянуто його структуру та динаміку. Також буде запропоновано теоретично обґрунтовану наскрізну систему управління процесом розвитку особистості учня, що може слугувати методологічною базою психологічної та педагогічної допомоги, де розвиток особистості буде визначатися як цілісний освітній процес, яких охоплює фізичний, психічний, соціальний і духовний компоненти.

Практична значущість отриманих результатів полягає в:

- здійсненні *цілісного аналізу* результатів освітнього процесу в ЗЗСО в середовищі об'єднаних територіальних громад на засадах тенденцій, а також передбачення перспектив подальшого їх розвитку;

- створенні *алгоритму структурування* проектних моделей відповідно до детермінантів структури процесу проектування особистісного розвитку учнів та їх динамічного співвідношення в об'єднаних територіальних громадах;

- *розробленні аспектів* функціонування системи проектного управління особистісного розвитку учнів в освітньому середовищі об'єднаних територіальних громад в умовах варіативності та свободи вибору як вихідного принципу гуманізації освітнього процесу.

Таким чином, у сучасних умовах нашої держави, з урахуванням тенденцій перерозподілу повноважень між центральними, регіональними та місцевими органами управління, розширення прав і підвищення рівня відповідальності регіонів, освітніх

установ щодо формування стратегії та тактики розвитку освіти, постає необхідність проведення дослідно-експериментальної роботи з теми «Проектне управління особистісним розвитком учнів у закладах загальної середньої освіти об'єднаних територіальних громад».

Використані літературні джерела

1. *Карамушка Л. М.* Психологічні основи управління змінами в освітніх організаціях : навч.-метод. посіб. / Л. М. Карамушка. – Біла Церква : КОІПОПК, 2008. – 76 с.

2. *Киричук В. О.* Метаморфози духу. До питання про предмет гуманітарної психології / В. О. Киричук, З. С. Карпенко // Педагогіка і психологія. – 1994. – № 34. – С. 3–9.

3. *Коберник О. М.* Проектування навчально-виховного процесу: управлінський аспект / О. М. Коберник // Освіта і управління. – 1997. – Т. I. – № 4.

4. *Бех І. Д.* Виховання особистості : у 2 кн. / І. Д. Бех. – Київ : Либідь, 2003. – Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади. – 342 с.

5. *Кремінь В. Г.* Система освіти України: сучасні тенденції і перспективи / В. Г. Кремінь // Професійна освіта: педагогіка і психологія. – 2000. – Вип. II. – 273 с.

6. Психологія особистості: словник-довідник / за ред. П. П. Горностаєва, Т. М. Титаренко. – Київ : Рута, 2001. – 320 с.

References

1. Karamushka, L. M. (2008). *Psykhologichni osnovy upravlinnia zminamy v osvitynikh orhanizatsiakh [Psychological foundations of change management in educational organizations]*. Bila Tserkva: KOIPOPК [in Ukrainian].

2. Kyrychuk, V. O., Karpenko, Z. S. (1994). *Metamorfozy dukhu. Do pytannia pro predmet humanitarnoi psykhologii [Metamorphosis of the spirit. On the subject of humanitarian psychology]*. *Pedahohika i psykhohiia - Pedagogy and psychology*, 34, 3–8 [in Ukrainian].

3. Kobernyk, O. M. (1997). *Proektuvannia navchalno-vykhovnoho protsesu: upravlinskyi aspekt [Designing educational process: management aspect]*. *Osvita i upravlinnia - Education and Management*, I, 4 [in Ukrainian].

4. Bekh, I. D. (2003). *Vykhovannia osobystosti [Education of personality]*: in 2 books. Kyiv: Lybid [in Ukrainian].

5. Kremin, V. H. (2000). *Systema osvity Ukrainy: suchasni tendentsii i perspektyvy [Ukrainian education system: current trends and perspectives]*. *Profesiina osvita: pedahohika i psykhohiia - Professional education: pedagogy and psychology*, II, 273 [in Ukrainian].

6. *Psykhohiia osobystosti [Psychology of personality]* (2001). / P. P. Hornostaia, T. M. Tytarenko (Ed). Kyiv: Ruta [in Ukrainian].

Kyrychuk Valerii, Candidate in Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Psychology of Management at the State Higher Educational Institution "University of Educational Management" of National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Senior Researcher at the Institute of Gifted Child of National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

PROJECT MANAGEMENT OF STUDENTS' PERSONAL DEVELOPMENT IN THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF UNITED TERRITORIAL COMMUNITIES

In this article, the author describes the problems of educational process efficiency improvement in the institutions of general secondary education of territorial communities when creating conditions for an innovative system for project management of students' personal development, and emphasizes the relevance and topicality of the personal development of students in the system of experimental research activities in united territorial communities.

The goal of education system is the comprehensive personal development of students at general secondary education institutions. It is stated in the new Law of Ukraine "On Education". To achieve this, a harmonious combination of humanistic pedagogy, high-quality medical care, psychological support and social support for students of general secondary education institutions should be ensured, provided that all participants in the educational process work cooperatively. Comprehensive personal development of each individual student is possible with established psychologically safe and environmentally friendly educational environment. Each child is regarded as a creative personality with an emphasis on giftedness.

In modern conditions of our state, taking into account the tendencies of redistribution of powers between central, regional and local authorities, the expansion of rights

and increasing responsibility of regions and educational institutions in shaping the strategy and tactics of education development, there is a need for pilot and experimental projects dealing with the topic "Project management of students' personal development in the institutions of general secondary education of united territorial communities".

Key words: *design of personal development of students, psychological and pedagogic diagnostics, complex analysis, forecasting, tasks of personal development, programming, educational process planning.*

Киричук Валерий Александрович, кандидат педагогических наук, доцент кафедры психологии управления ГВУЗ «Университет менеджмента образования» НАПН Украины, ведущий научный сотрудник Института одаренного ребенка НАПН Украины, г. Киев

ПРОЕКТНОЕ УПРАВЛЕНИЕ ЛИЧНОСТНЫМ РАЗВИТИЕМ УЧАЩИХСЯ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЕ ОБЪЕДИНЕННЫХ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫХ ОБЩЕСТВ

Описаны общественные проблемы повышения эффективности образовательного процесса в учреждениях общего среднего образования. В образовательной среде территориальных общин возможно создание инновационной образовательной системы проектного управления личностным развитием учащихся. Определены сущностное содержание, актуальность проектирования личностного развития ученика в системе экспериментально-исследовательской деятельности в среде объединенных территориальных общин.

Ключевые слова: *проектирование личностного развития ученика, психолого-педагогическая диагностика, комплексный анализ, прогнозирование, задачи личностного развития, программирование, планирование образовательного процесса.*